

MÓRA D'EBRE, UNA VILA PER DESCOBRIR

JOAN LAUNES VILLAGRASA

Soci del CERE. Periodista

President de l'Associació Cultural la Riuada, Móra d'Ebre

RESUM

Aquest treball té l'objectiu de redescobrir el patrimoni material i immaterial de Móra d'Ebre a través de la recerca històrica i resseguint les passes dels nombrosos artistes i escriptors que s'hi han emmirallat o s'han fixat en els seus valors patrimonials, paisatgístics i culturals... El lector mitjançant aquest article pot conèixer i endinsar-se en la vida i la història de Móra d'Ebre; en aquestes pàgines hi trobarà una aproximació als seus principals llocs d'interès: la plaça de Baix, cor i ànima de la vila fins a principis del segle xx; el castell de Móra, casa dels Entença i dels ducs de Cardona; el nucli antic que manté en alguns dels seus racons la fisonomia de la vila vella; la plaça de Dalt, presidida per casa Montagut i l'estàtua que Móra va dedicar al seu fill il·lustre l'escultor Julio Antonio; els Quatre Cantons, també anomenats el Portal; el convent de les Mínimes i el temple expiatori del Sagrat Cor, lloc d'espiritualitat i devoció; el passeig del Pont, antic camí de Sirga, i el paratge de Sant Jeroni i Santa Madrona, lloc de romeria situat al peu de la muntanya santa la Picossa, sota l'ombra dels seus xiprers centenaris.

INTRODUCCIÓ

Móra d'Ebre al llarg de la història i a causa de la seva excel·lent situació geogràfica i les seves especials condicions estratègiques ha estat centre d'interès per als de fora vila. Els seus atractius paisatgístics i la seva riquesa històrica formen part del potencial que té per projectar-se arreu i així donar-se a conèixer. La vocació de servei i convivència dels morencs i morenques durant segles han configurat una forma de ser d'una vila on ningú no se sent foraster. Aquesta vocació que s'ha mantingut viva fins a avui dia és un dels valors destacats per qui fou cronista oficial de la vila, Artur Cot: "L'Ebre fou carrer Major de la vila i el castell, hostal de reis, tota la vila botiga i cada llar una porta oberta." "Móra és un poble on ningú se sent estrany ni foraster." Una enquesta duta a

terme l'any 1764 concretava: "[...] que no hi havia diferències entre naturals i nouvinguts en l'ús de forns, aigües, llenyes, carnisseria, botigues, barca i altres béns comunals, llibertats i franquícies." Aquesta citació ens confirma la trajectòria comercial i de serveis de Móra d'Ebre, que obre les seves portes al desenvolupament del sector terciari amb especial incidència envers el turisme.

Móra és una vila per descobrir i conèixer, val la pena passejar-hi i, especialment, pel nucli antic, amb els carrers i places que ens apropen a la seva història, al seu patrimoni i als seus personatges il·lustres.

Plaça de Baix

Abans d'accedir a la plaça de Baix es poden observar les restes de la zona porxada de la vila, a la vora de l'Ebre, on al seu dia hi havia una de les portes d'entrada a la Móra medieval.

A la plaça de Baix, on hi havia el primer port fluvial i la primera barca, hi destaca l'església Prioral de Sant Joan Baptista; la seva estructura ha passat pels estils romànic, gòtic, renaixentista i barroc (fig. 1). La Prioral de Móra fou restaurada a la dècada de 1950, sobre el mateix lloc on ja era situada. La nau central és de volta de creueria i està decorada amb pilastres dòriques i cornisa renaixentista. L'any 2000 l'artista, pintor i muralista català Carles Arola i Vera va decorar amb pintures murals l'interior de l'església.

Un altre dels edificis significatius és la Casa de la Vila. La plaça conserva una zona porxada, on podem veure en un dels porxos les plaques de les riuades de 1787 i 1907. L'Ebre i la seva història, amb el seu dinamisme, el seu cabal també es pot contemplar a les escalinates de l'església Prioral. Artur Cot en el seu llibre *L'església parroquial de Sant Joan Baptista* en parlava.

En temps passat, quan les riades eren intenses, la gent valorava la crescuda de les aigües segons les grades on arribava el desbordament. A la riada de 1907 pujà a la segona grada i les barques arribaren fins allí per traslladar els viatjans de la fonda veïna. En 1787 les aigües cobriren tota l'escalinata i penetraren a l'interior del temple.

La incidència de les riuades i el seu record en la memòria del morencs era recollida en la revista *La Riuada* núm. 29.

Van marxar i aquell home, que li va agafar la crescuda forta del riu a la part alta del pou de la sénia, va haver de pujar dalt d'un noguer. Però a un veí que es deia Dionisio, que estava a una sénia al costat de la nostra, a aquest el va sorprendre dormint; i es va despertar amb l'aigua al llit i va haver de pujar a teulada. En arribar la barca, els va dir si volien vindre, i ells van dir que sí, van pujar a la barca i havien d'anar molt amb *cuidado* perquè coneixien les sénies i sabien que als pous lo riu quan entra fa un caragol i podria tombar la barca; el van prendre i quan van ser al de Paco de les Fortunytes van tirar un *tiro* enlaire i diu que aquí, a la vora del barranc, on estaven tots esperant, es van posar a plorar. I la mare deia: "Com que tots ploraven jo també em vaig posar a plorar."

Fig. 1. Plaça de Baix (2012)

Castell de Móra d'Ebre

Es pot arribar al castell de Móra pel carrer de la Citel·la, carrer amb sabor morisc i que està presidit a la part alta pel castell. En deixar el carrer es troben les escales que ens hi porten directament. En aquest moment es poden contemplar les restes de la fortificació. Actualment es conserven dues torres i uns tres-cents metres de muralla. La seva presència és espectacular i, a la part exterior, al nord, encara si mirem les pedres de la fortificació podrem veure restes de la seva època medieval, així com a la paret entre les dues torres hi ha l'antiga porta d'accés al castell, damunt del que era el fossat (fig. 2).

La porta actual d'accés va estar reconstruïda per l'Associació Amics del Castell, entitat que va participar activament en la seva recuperació. En entrar a la part dreta es troba el que fou, segons diuen, cos de guàrdia i presó i a la part esquerra es poden veure les restes del castell medieval. Més endavant hi ha l'accés a l'albacar i la part més antiga del castell.

A l'albacar es pot percebre un espai recentment recuperat, una cisterna on hi ha una exposició de fotos antigues i actuals de la fortificació, així com documents relacionat amb la història del castell. Des d'aquest indret es descobreix una vista extraordinària de Móra i la seva cubeta.

A l'interior del castell medieval s'hi accedeix per unes escales amb còdols recentment recuperades; d'allí estant es pot observar la distribució interior dels espais. En el que fou pati d'armes, es pot contemplar encara la porta d'accés de l'època medieval (a la paret del fons es dibuixa el traçat de les

Fig. 2. El castell de Móra d'Ebre (2012)

tres cúpules que configuraven el seu sostre). La vista des d'aquest lloc ens invita a gaudir d'una de les panoràmiques més impressionants de la cubeta de Móra, en estar situat al cim d'un turó. Es pot veure el pont d'arcades, majestuós, emmirallant-se a les aigües de l'Ebre. D'allí estant es veu l'Ebre, el riu per excel·lència, carrer Major de la vila; els seus colors, les seves olors, la seva vegetació, amb la presència d'important bosc de Ribera, sobretot a la zona anomenada *Aubadera*, zona de lleure i descans dels morencs i visitants; les hortes, amb les seves sènies d'origen morisc, el camps conreats amb la presència de la fruita dolça, presseguers, cirerers, entre d'altres. Els colors ocres i marrons de la vora del riu, on el fang o llac hi té presència; és aquest fang el que ha servit a molts joves per modelar les seves primeres figures, tot deixant la seva empremta en els escultors morencs (entre els quals, Julio Antonio, Santiago Costa, Fèlix Ferrer, Carles Mani, Ramon Subirats...), ja que Móra des del segle XVI ha donat un total de 17 escultors. En aquest paisatge únic i captivador, a l'altra banda de riu, es veu Móra la Nova.

La visita al castell ens ofereix també la possibilitat d'endinsar-nos en la seva història; a la torre fusellera, reconstruïda fa uns quants anys, hi ha el centre d'interpretació de les Guerres Carlines. Els panells informatius destaquen la presència dels àrabs, el seu alliberament l'any 1153 pels exèrcits del comte Ramon Berenguer IV, la baronia d'Entença, les lluites d'Entença i templers, el ducat de Cardona, el castell en les Guerres Carlines...

Andreu Carranza en el seu llibre *L'hivern del Tigre* ens parla de la presència del general Ramon Cabrera a Móra d'Ebre.

Recordo que durant la llarga convalescència, cercant uns aires nous, a primers del mes de març de 1840, me van traslladar a Móra d'Ebre. No podia escriure, però vaig dictar una proclama al secretari. Me van arribar rumors, entre la tropa s'escampava que ja estava més mort que viu. Quan me mirava a l'espill no em reconeixia, era una ombra, un fantasma. Però me feia posar davant de la finestra, per a què els voluntaris me veïessen. Jo somreïa i els aixecava la mà i de seguida em tornaven al llit, perquè no podia mantindre'm dret. A Móra d'Ebre ja em donaven per mort i em van donar una altra vegada l'extremunció. Ma germana va ser qui va ordenar a l'últim moment que em traslladessen urgentment a la Sénia. Vaig reviscolar. ¡Era un miracle!

Un altre dels excel·lents miradors és la segona torre del castell des d'on s'albira el calvari amb l'ermita de la Mare de Déu dels Dolors; és lloc de devoció i on se celebra el Viacrucis al Calvari, declarat festa d'interès comarcal. Cal veure el descens de les imatges per les centenàries escalinates que es troben davant del castell. L'Hospital Comarcal és un altre dels edificis que es pot observar, premi FAD d'arquitectura l'any 1988, així com la panoràmica que es pot gaudir de Móra, de la qual destaca el seu nucli antic.

Nucli antic

La configuració urbana de la Móra medieval es pot observar al nucli antic, anomenat també *carrerons* o *vila vella*. A l'edat mitjana una de les portes d'accés a la Móra emmurallada era al començament del carrer de la Vila (fig. 3). Fora hi havia unes eres, on hi ha avui la plaça de Dalt. També s'hi trobava el cementiri cristià de la població, ubicat al jardí de casa Montagut.

Fig. 3. Nucli antic. Carrer de la Vila (2012)

Els carrers són estrets i alguns encara estan empedrats amb llambordes; hi destaquen les cases pairals amb la fisonomia pròpia de la seva època, amb els còdols a les seves entrades, així com alguns porxos i el museu etnològic del camp de Casa Record.

Els efectes de la Primera Guerra Carlina (1833-1840) van ser desastrosos per a Móra d'Ebre; els liberals van destruir pràcticament tota la població. Els carrers més afectats van ser: de la Vila, de la Palla i la plaça de la Verge.

Als carrers de la Vila i Julio Antonio, anomenats també *dels escultors*, hi van néixer i viure Miquel Ferrer, Ramon Ferrer, Fèlix Ferrer, Fèlix Ferrer Galceran, Ramon Subirat Codorniu, Santiago Costa Vaqué i Julio Antonio, tots fills il·lustres de la vila. La seva trajectòria professional i artística, així com les seves obres, han fet de Móra d'Ebre bressol de l'art escultòric de les comarques meridionals.

Artur Bladé i Desumvila es referia a Móra d'Ebre com la pàtria de bons escultors.

Móra d'Ebre s'assenta, no pas gaire planament, en el flanc d'un ample turó que surt de la mateixa riba. [...] És pàtria de bons escultors i, entre aquests, de Carles Mani, col·laborador de Gaudí en les obres del temple de la Sagrada Família. Morenc és així mateix Feliu Ferrer, autor del monument que Tarragona alçà a Roger de Llúria; i de Móra d'Ebre és Julio Antonio, notable entre els grans. Sembla que és el fang de l'Ebre amb el qual els nois s'exerciten a modelar figures, l'element que cal posar a l'inici de la vocació per l'art plàstica per excel·lència.

Plaça de Dalt

La *plaça del Dalt*, nom popular oficialitzat el 13 de juliol de 1989. Noms oficials anteriors: *plaça del Príncep*, *plaça de Joan Caballé*, *plaça de José Antonio* i *plaça de la Generalitat*. Una plaça que, durant els anys, ha sofert infinitat de canvis toponímics (fig. 4).

L'antiga era comunal li donà nom durant molt de temps, com ho va fer a una família benestant de la població, els Montagut de l'Era.

L'edifici de Casa Montagut de l'Era és un dels més importants de la vila, la seva magnificència presideix la plaça. Fou en el segle XVIII, el moment d'esplendor dels Montagut de l'Era, la construcció de la seva casa pairal, de la gran casa, donà renom a la família que tenia negocis agraris i ramaders. Entre els elements més importants de la planta baixa es pot veure l'austera portada de pedra picada. La planta baixa era ocupada per magatzems, quadres i, fins i tot, un molí olier traslladat aquí des del Molló després de la riuada de 1907. Actualment es poden veure els locals comercials.

Artur Cot en el seu llibre *Els Montagut de Móra d'Ebre* en fa una descripció de les estances.

En el nostre recorregut per aquesta casa, pel seu jardí, per les seves ampul·loses estances: el "quarto del Crist", el "del estrado", el "del Bisbe", el "de Cabrera",

Fig. 4. Plaça de Dalt (2012)

el “de la Mare de Déu del Roser”, acompanyats d’un silenci profund que no trenca ni la xiuladissa dels ocells ni la mainada que juga a la plaça, evoquem una colla de personatges, que bastiren el casalici, que hi van néixer o hi van morir, que s’hostatjaren en aquestes dependències i dels quals ens parlen històries i tradicions, llegendes i dites, arxius i llibres vells.

L’altre punt d’atenció a la plaça de Dalt és el monument dedicat a Julio Antonio, situat al bell mig de la plaça fins a l’any 1995, quan es va canviar de lloc en la remodelació de la plaça.

La revista *La Riuada* proposà al poble de Móra, el mes de març de 1928, que s’erigís un monument al seu insigne artista Julio Antonio al bell mig de la plaça de Caballé.

Entre les personalitats que van intervenir en la crida Pro-Monument a Julio Antonio, hi havia Artur Bladé i Desumvila i Martí Rouret i Callol, mestre de les escoles del Centre d’Instrucció Democràtica de Móra d’Ebre.

El monument s’encarregà a Santiago Costa, cosí de l’homenatjat, escultor i morenc com ell. El pedestal es féu amb pedra del Masroig, la matrona amb pedra blanca Novelda i el bust de bronze. El seu pressupost final fou de 9.098,25 ptes.

En el desè aniversari de la seva mort, Móra homenatjà Julio Antonio amb la inauguració del monument, sufragat per subscripció popular. El mateix dia també es col·locà a la casa on va néixer una làpida, obra del seu company Enrique Lorenzo Salazar, amb un text de l’escriptor Ramón Pérez de Ayala.

Quatre Cantons

Els *Quatre Cantons* és el nom popular de la cruïlla formada pels carrers de Santa Madrona, de Bonaire, del Doctor Peris i la plaça de Dalt, conegut també com *el Portal*, denominació que li ve en trobar-se a l'indret una de les portes d'accés a la vila anomenada portal de l'Era, situat en acabar el carrer del Doctor Peris i el començament del carrer de Santa Madrona; estava bastit entre casa Anmella i casa Nebot.

Els Quatre Cantons és un dels llocs que cal conèixer, durant molts anys ha estat centre de la vitalitat comercial i de trobada de qualsevol manifestació festiva (fig. 5).

Convent de les Mínimes i temple expiatori dels Sagrat Cor de Jesús

Un dels llocs ple de simbolisme, espiritualitat i estimació es troba a la plaça de la Venerable Sor Filomena; és un dels indrets més bonics de la vila. Ens referim al convent de les Mínimes, edifici, construït l'any 1883 i fundat per sor Filomena Ferrer, filla de l'escultor Fèlix Ferrer Guasch, de Móra d'Ebre, després de rebre la revelació i l'encàrrec diví de fundar un monestir a Móra d'Ebre (fig. 6).

Sor Filomena Ferrer va néixer l'any 1842 a Móra d'Ebre, l'any 1860 ingressà al convent de les Mínimes de Valls, on morí l'any 1868. Les monges Mínimes van arribar a Móra des de Valls el 5 d'octubre de 1894.

El monestir és d'estil neogòtic, obra de l'arquitecte tortosí Joan Abril. Edifici centrat per un pati florit al qual, més tard, s'afegí l'obra del temple expiatori dedicat al Sagrat Cor de Jesús, inaugurat l'any 1925.

Darrerament la comunitat de les germanes Mínimes ha incorporat al complex el centre d'espiritualitat del Monestir del Sagrat Cor, un edifici annex destinat a ser una ampliació del mateix monestir amb la característica especial que aquesta part de l'edifici està oberta també a les presència de persones externes.

Passeig del Pont

Passeig del Pont, antic camí de Sirga i port dels llaguters (fig. 7). A l'indret hi havia la plaça del Pou de Sant Roc. El pou estava situat a la vora del riu, amb un abeurador per als animals de càrrega. Lloc de tertúlia de joves, carreters, pagesos, llaguters, comerciants, jornalers i mestresses de casa. Passeig emblemàtic i que forma part de la façana fluvial d'una població que té una vocació de cara al riu Ebre (fig. 8).

L'espai de lleure i descans darrerament ha recuperat la vocació de la vila de viure de cara al riu. L'Ebre és el carrer Major de Móra d'Ebre, una placa commemorativa ens recorda que Móra no té carrer Major, ja que aquesta funció la fa l'Ebre.

Fig. 5. Els Quatre Cantons (2012)

Fig. 6. Convent de les Mínimes i temple expiatori (2011)

*A tu, gran riu,
font de vida,
corrent de cultures.
Carrer Major de
Móra d'Ebre.*

23 d'octubre de 1997

El record als sirgadors hi és present amb un monument obra de l'artista local Joan Segú Riba. La seva presència ens permet rememorar la nostra història lligada profundament al riu i la seva navegabilitat passada, present i futura.

El camí de Sirga i els sirgador formen part de la nostra història. Jesús Moncada i Artur Bladé i Desumvila amb les seves obres ens han aproximat a la seva vida i al seu esdevenir per les aigües del nostre gran pare l'Ebre. Artur Bladé i Desumvila, amb un text extraordinari, ens parla dels llaguts, els llaguters i la vida al riu:

Quan, a principis del segle, el pont que ara enllaça les dues Móres no existia, i era una barca la que permetia de passar d'una riba a l'altra, Móra d'Ebre va ser un port de llaguts que feia puntes al de Tortosa. Comptava amb bons calafats i hàbils mestres d'aixa. I excel·lents patrons de riu per a comanar aqueixes embarcacions que ara, en el record dels vells, comencen a semblar fabuloses. El llagut (que els riberencs pronuncien "llaüt") va ser, durant segles, una mena de tren fluvial que baixava i pujava, transportant gent i mercaderia. Per a remuntar el riu contra corrent [...] calia avançar, a força de pit —més que no de braços—, per l'estret camí de sirga, obert, de vegades, en un relleix de roca, o en un pendís de timba o en l'espadat d'un congost... Veure'ls sirgar pel pas de l'Ase o pel de Barrufemes feia estremir. [...] Eren gent de sac i corda, de faixa, ganiveta i caliquenyo, llops de riu, de gorra esfutrassada i llengua de dimoni.

Jesús Moncada ens explica en un dels contes del llibre *Històries de la mà esquerra* l'aventura d'uns llaguters que van fer un viatge fins a Móra:

Encara veig el vell Gòdia, mentre el Moles udolava que ens matàvem, donar un cop de timó cap a la dreta i repenjar-se sobre l'arjau amb mig cos fora borda. Van cruixir totes les juntes del llaüt, però el vell, que encara no he pogut aclarir d'on va treure tanta força, va adreçar la nau i vam passar, el mateix que un llamp, a quatre dits del roquissar. Vam estar a punt d'esbocinar-nos.

No s'ha de perdre de vista, situats al passeig del Pont, un dels símbols de la Móra actual, ens referim al pont d'arcades, construït on hi havia l'antic pont de ferro, obra anhelada pels morencs. El pont de ferro va ser el primer pont sobre l'Ebre; s'inaugurà el 1918, fins aleshores funcionava un pas de barca. El diputat Joan Caballé aconseguí després de nombroses gestions la construcció del pont. A Móra se'l coneixia com el "diputado del puente". Fou construït per la Maquinista Terrestre y Marítima i destruït el 3 d'abril de 1938 per l'exèrcit republicà en retirada. L'actual pont d'arcades es va inaugurar l'any 1943. Avui el pont d'arcades ens acompanya amb la seva majestuosa estructura de formigó que s'emmiralla al riu Ebre. La seva imatge ha estat i és

Fig. 7. Passeig del Pont (2012)

Fig. 8. Vista de la façana fluvial de Móra d'Ebre amb el seu castell (2005)

motiu d'inspiració de pintors, poetes i fotògrafs que han plasmat les diverses perspectives que ens ofereix identificant i simbolitzant la Móra d'Ebre actual.

També es pot veure el nou pont, inaugurat l'any 1992, en construir-se la nova carretera variant de la vila.

Paratge de Sant Jeroni i Santa Madrona

El paratge de Sant Jeroni i Santa Madrona es troba situat a uns set quilòmetres de la vila. Al lloc s'hi pot accedir amb diversos mitjans de transport; el camí compta amb senyalització rural.

En el seu recorregut només sortir de Móra es gaudeix del paisatge conreat amb els arbres de fruita dolça (presseguers, cirerers...) i altres tipus de conreu propis de les finques de regadiu. Durant gairebé tot l'itinerari es pot veure l'emblemàtica imatge de la Picossa, muntanya plena de simbolisme i estimació per part dels morencs. Iniciat el camí podem gaudir de la bellesa del paisatge, amb els seus colors i les seves olors, que són completament diferents segons l'època en què fem el recorregut. Recomanem visitar la Ribera d'Ebre i Móra d'Ebre durant el mes de març, quan els presseguers i cirerers estan florits; tot un mosaic de llum i color, que més tard ens portarà a poder degustar els seus fruits saborosos.

El paisatge es va modificant així com s'arriba a Sant Jeroni; un cop es deixen els conreus de regadiu es pot observar el paisatge de secà amb els ametlles, olivers (molts, centenaris) i masses boscoses de pins. Cal fixar-se en el paisatge humanitzat, els treballs de pedra seca, marges, alguns de grans dimensions, altres fets únicament per poder plantar un arbre a la muntanya, els masos, les cisternes i els monumentals forns de guix. Un espectacle del qual cal gaudir.

El paratge de Sant Jeroni i Santa Madrona és un espai natural i emblemàtic en el qual hi ha ubicades les seves sengles ermites. El paratge és lloc d'acampada i de lleure (fig. 9).

L'ermita de Sant Jeroni és una ermita d'origen medieval i d'estil barroc. Està bastida a sobre d'una font; l'ara de l'altar queda perpendicular a la pedra d'on flueix l'aigua que, canalitzada, brolla per les aixetes d'unes fonts públiques.

L'ermita de Santa Madrona és una bella edificació que consta d'una nau central, cor als peus i sagristia al costat de l'absis; volta de mig canó amb poques finestres i porta lateral, té característiques barroques en el púlpit, en el cor i en les voltes. Les ermites estan separades per un passeig d'altius xiprers centenaris, declarats arbres monumentals, al peu del cim de la Picossa (496 m).

L'escultor morenc Joan Antoni Segú va obsequiar el paratge de Sant Jeroni amb un monument a la sardana, atès que en aquest indret se celebra anualment l'aplec de sardanes de la Ribera d'Ebre, organitzat per l'Agrupació Sardanista la Picossa.

La Romeria a Sant Jeroni té lloc el primer de maig. La imatge del sant es trasllada de la seva ermita fins a la de Santa Madrona, on se celebra el ritual eucarístic. La diada contempla el repartiment del tradicional "ranxo", ball de

Fig. 9. Sant Jeroni (2012)

sardanes, de la jota de Móra i tot tipus d'entreteniments. El Patronat d' Amics de Sant Jeroni té cura de l'indret i al llarg dels anys hi ha fet moltes actuacions de millora i condicionament.

Móra d'Ebre és, doncs, una vila per descobrir tot endinsant-se en el seu patrimoni històric, cultural, artístic i natural. Historiadors i escriptors han deixat constància de la seva vida i patrimoni. Escultors, poetes i pintors l'han fet font d'inspiració de les seves obres.

*Tot trescant per la història, fullejo el teu passat
i et veig bivac d'Anníbal, de grecs i de romans,
et veig de mitja lluna reducte de sultans
i et veig cristiana altiva que Entença ha conquistat.*

*Si qui alça amunt els pobles és Déu, que els ha creat,
en tu, al llarg de la història, a dolls vessà ses mans,
puix t'ha fet capçalera dels pobles comarcans
i —amb terra, pont i aigua— corona t'ha bordat.*

*Com barca de l'Ebre, túrgida al cerç la vela,
traces a cops de rem empremtes de progrés
que, als pobles riberencs, tu deixes com estela.*

*Ton nom de vila noble per tot el món s'ha estès,
que un gran nombre de pròcers, morencs, al món revela
que eres la pàtria indòmita, que avança sempre més.*

Josep Maria Sáez Corredera (1986)

Móra d'Ebre, capital de la comarca de la Ribera d'Ebre, obre les seves portes i dóna la benvinguda a una vila per descobrir, amb voluntat d'acolliment i on ningú se sent ni estrany ni foraster.

BIBLIOGRAFIA

ARGILAGA, Alfons; COT, Maite; LAUNES, Joan; MONFORT, Julio; PÉREZ, Miguel (2007): "Records i vivències de les riuades", *La Riuada* núm. 29 (*Centenari de la riuada de 1907*): 20.

BLADÉ DESUMVILA, Artur (2008): *Visió de l'Ebre català (Obra completa, 3)*. Cossetània, Valls, p. 273-275.

CARRANZA, Andreu (2004): *L'hivern del Tigre*. Planeta, Barcelona, p. 441.

COT MIRÓ, Artur (1986): *L'església parroquial de Sant Joan Baptista*, Ajuntament de Móra d'Ebre.

COT MIRÓ, Artur (1993): *Els Montagut de Móra d'Ebre*. Delegació a Tarragona de la Societat Catalana de Genealogia, Heràldica, Sigil·lografia i Vexil·lologia, p. 21.

MONCADA, Jesús (2004): *Històries de la mà esquerra*. Edicions 62, Barcelona, p. 62.

SÁEZ CORREDERA, Josep M. (1986): *Sonets a la Ribera d'Ebre* (1r Premi Concurs Literari Ginestar 1985). Comissió de Cultura de Ginestar.

Webgrafia

Joan Launes i Cristian Launes: www.moradebre.org